

Kaj sejemo in sadimo v mesecu avgustu na balkonu?

Ker se avgusta lončki na balkonu počasi praznijo, saj je mnogo vrtnin zaključilo svoje poslanstvo, jih nadomestimo z novimi. In verjemite mi, izbira je peстра. Seveda imajo več možnosti lastniki velikih balkonov in teras, ampak kljub temu se marsikaj najde tudi za majhne balkone. Fotografije: Jernej Jošar.

Kaj vse sejemo in sadimo avgusta?

Za boljšo rast in razvoj rastlin, če se le da upoštevajmo **lunin setveni koledar**. Sejemo in sadimo na tiste dni, ko so so razmere ugodne za določeno zelenjadnico, glede na to, kateri del uporabljamo za hrano. Denimo korenček sejemo na **dneve ugodne za korenino**, rukolo na **dneve ugodne za list**, grah na **dneve ugodne za plod**.

Vendar ni vse tako enostavno. Bel nadzemni gomolj sladkega komarčka sestavljajo močno odebeljeni listni peclji, torej ga sejemo in presajamo na dneve ugodne za list in ne za korenino, kot bi pomislil marsikdo.

Pri nadzemni kolerabici velja enako – presajamo jo na dneve ugodne za list, saj je gomoljček pravzaprav odebeljeno steblo.

Sladki komarček. Odebeleni in v obliko gomolja zloženi preobraženi listni peclji.

Avtor fotografije: Jerneja Jošar

Nadzemno kolerabico sejemo in sadimo ob dnevih ugodnih za list.

SETEV

Korenina: korenje, rdeča pesa, črna redkev, redkvica.

List: nadzemna kolerabica, radič za rezanje, rukola, špinača, blitva, motovilec, kitajska listna zelenjava, solata.

Plod: grah, nizki fižol za stročje.

PRESAJANJE

Korenina: pozna koleraba.

List: pozno zelje, kitajski kapus, endivija, radič, zimski por, sladki komarček.

Sejemo večkrat zaporedoma

Avtor fotografije: Jelena Josar

V lonček premera 30 cm lahko posadimo tri sadike blitve.

Čez 4 do 6 tednov bomo lahko odrezali glave solate.

Kar nekaj zelenjadnic se ponaša s hitro rastjo, zato lahko to lastnost izkoristimo tako, da jih **sejemo večkrat v sezoni**. Torej nič ne bo prepozno, če avgusta še enkrat posejemo blitvo, nadzemno kolerabico, rukolo, radič za rezanje, berivko in glavnato solato.

Celo v tem času posejan nizek fižol za stročje nam bo prinesel jesenski pridelek. Pazimo, da izberemo dovolj velike in predvsem globoke posode (tabela v nadaljevanju spodaj). Še zadnjič lahko posejemo tudi rdečo peso.

Nizek fižol za stročje nas bo razveseljeval tudi v jeseni.

stroki fižola so lahko tudi vijoličasti. Sorta Purple Queen.

Avgusta še zadnjič posejemo rdečo peso.

Ljubiteljice kratkega dne

Nekatere zelenjadnice bodo dobro uspevale ob nižjih temperaturah in kratkem dnevu. Poletna vročina in močno sonce jim ne ugajata. Ker pa so **proti koncu poletja razmere podobne kot spomladi**, jih lahko ponovno posejemo v drugi polovici avgusta. V mislih imam redkvico, špinačo in grah.

Grah za jesensko bero

Avgusta posejanemu grahu bodo v času, ko bo cvetel in oblikoval stroke septembridske in oktobrske vremenske razmere bolj naklonjene, kot poletna vročina. Pridelek bomo pobirali oktobra.

Grah potrebuje vsaj 20 cm globoke lončke. Najbolje bo, da izberemo korita ali široke posode. Substrat naj bo dobro odceden in bogat s humusom. Namenimo mu sončno ali delno senčno lego.

Avtor fotografije: Jerneja Jošar

Poznamo tudi sorte grana, pri katerih uzivamo stroke.

Ne bo vam žal, če izberete tudi sorte, pri katerih pobiramo stroke graha. Pravimo mu slatkorni grah, sorti pa sta Angleški ljubimec in Ambrozija.

Špinača in redkvica ne samo spomladi

Tudi špinača in redkvica sta zelenjadnici, ki ne marata vročine. **Avgusta posejano špinačo bomo pobirali v jeseni, pozimi in zgodaj spomladi, redkvico pa oktobra in novembra.**

Poleti **redkvico** sezemo v vznožje višjih rastlin, ki ji dajejo senco. Dobro se bo ujela z grahom, fižolom, paradižnikom, papriko. Posejemo jo lahko tudi v bližino špinače, blitve, bučk, korenja, peteršilja, kreše, solate in motovilca. Kumare pa bodo slabo prenašale njeno bližino. **Špinačo** sezemo samostojno. Posode postavimo v delno senco.

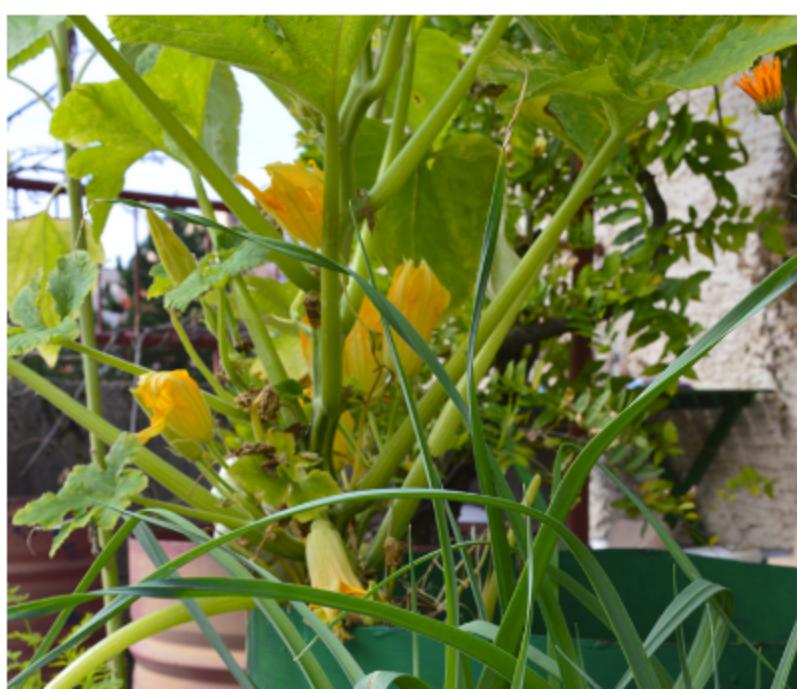
Črna redkev v loncih? Zakaj pa ne!

V lončku s 30 cm premера lahko pridelamo 7 do 8 gomoljev črne redkve. Nekaj pa je le!

Črna redkev potrebuje lonček globine 25 cm. Substrat naj bo bogat s humusom, rahel ter dobro odceden. Lega je lahko tudi delno senčna. Ko rastline naredijo tri liste, jih razredčimo. Med njimi naj ostane **15 cm prostora** – to bo dovolj, da se bodo lahko oblikovali lepi debeli gomolji. Črna redkev **dobro prenaša presajanje**, zato pri redčenju odstranjene rastline posadimo v nove lončke.

Pridelek pobiramo oktobra in novembra. Dokler zimske temperature niso prenizke, jo pustimo v loncu in pobiramo po potrebi.

Por

Med tem, ko v tem času že pobiramo poletne sorte pora, **sadimo sadike zimskih sort**. Te sorte so debelejše in bolj čokate, kot denimo sorta **Blaugruner Winter**. Lonec napolnimo s prstjo samo do tri četrtine. Posadimo sadike.

Čez tri tedne dosujemo nekaj prsti. To storimo še tri krat. Na ta način dosežemo, da je spodnji beli del pora znatnejši.

Avtor fotografije: Jerneja Jošar

Kar nekaj pora lahko pridelamo v loncu premera 40 cm.

S sadikami do radiča in endivije

Če ste julija pozabili posejati endivijo in radič, kupite sedaj sadike. **Za uspešno gojenje endivije potrebujemo vsaj 15 cm globoke posode, radič pa potrebuje več globine – 20 cm.** Pri izbiri posode računajte na to, da mora ostati med sadikami **vsaj 20 cm prostor**, da se bodo lahko oblikovale velike glave.

Avtor fotografije: Jerneja Jošar

Avgusta posadimo sadike radiča.

Pri endiviji lahko med rastjo obtrgavamo zunanje liste, radiču pa lahko enkrat, preden ga pustimo oblikovati glave, liste porežemo.

Nekatere sorte radiča oblikujejo glavice pred zimo in jih zaščitene z vrtnarsko kopreno pobiramo še dolgo, nekatere pa oblikujejo jeseni le rozeto in prezimijo v tej fazi. Spomladi, ko se otoplji, oblikujejo glavo. Endivija in radič bosta uspevala tudi na delno senčni legi.

Radič za manjše balkone

Avtor fotografije: Jernej Jošar

Za manjše balkone je zelo uporaben **radič za rezanje**. Najbolje bo, če seme sezemo v zabojčke, kar počez. Poskušajmo sejati čim bolj na redko. Rastline hitro rastejo in se dobro obraščajo, zato jih lahko režemo večkrat.

V bližino posod z radičem postavimo **lončke z baziliko ali šetrajem**, ki ga bosta pomagala varovati pred ušmi in pepelasto plesnijo.

Lončke s šetrajem postavimo v bližino posod, kjer raste radič.

Kitajski kapus

Kitajski kapus ima zelo plitke korenine, zato bodo lončki in korita z globino 15 – 20 cm čisto pravi. Substrat naj bo dobro odceden, raje manj pognojen kot preveč.

Ker oblikuje podolgovate glave, ki v širino zrastejo tudi do 20 cm in več, jih sadimo tako, da je med njimi vsaj 20 cm prostora. Tako npr. v 40 cm širok lonček posadimo 3 sadike. Uspeval bo tudi v delni senci.

Avtor fotografije: Jerneja Jošar

Sadike kitajskega kapusa.

Pridelek bomo lahko pobrali po dveh mesecih. Pred prvo slano ga poberemo, saj **ne prenaša nizkih temperatur**. Mesnati sočni listi so polni vode in nizke temperature pustijo na njih nepopravljive posledice.

Prve setve motovilca

Motovilec, s katerim bomo polnili svoje solatne sklede že jeseni, **posejemo v drugi polovici avgusta**. Ker je to rastlina hladnega dne pri visokih avgustovskih temperaturah slabše kali. Zato postavimo posode z motovilcem v senco, ali sejemo v vznožje višjih rastlin – pod kumare, visok fižil, papriko, paradižnik.

Velikost posod

V spodnji razpredelnici so prikazane mere posod in približno število sadik (pri fižolu in grahu semen).

Vrtnina	Globina posode (cm)	Dolžina in širina korita ali premer lonca (cm)	Število rastlin
blitva	20	lonc premera 30	3
črna redkev	25	lonc premera 30	8
endivija	15	korito 20 x 60	3
fižol nizki	15	korito 20 x 60	11 semen

grah	20	korito 20 x 60	19 semen
kitajski kapus	15-20	korito 20 x 60	3
kitajska listna zelenjava	10	korito 20 x 60	-
koleraba	25	lonec premera 30	8
korenček	20	lonec premera 30	-
motovilec	10	korito 20 x 60	-
nadzemna kolerabica	25	lonec premera 30	8 - 10
por	20	lonec premera 30	10 - 12
radič	20	korito 20 x 60	3
redkvica	10	korito 20 x 60	-
rdeča pesa	30	lonec premera 30	8
rukola	10	korito 20 x 60	-
sladki komarček	30	lonec premera 30	6 - 8
solata	10	korito 20 x 60	3
špinača	20	korito 20 x 60	-
zelje	20	lonec premera 30	1

Prenesi tabelo (PDF)

Avtor fotografije: Jerneja Jošar

Balkon je poln zelenjave tudi proti koncu poletja.

Jerneja Jošar svetuje – Hitra pomoč iz kuhinje

Včasih se kaj zalomi in rastline zbolijo. V takem primeru uporabimo naravne pripravke.

Proti pegavostim (črna listna pegavost paradižnika, črna listna pegavost endivije, črna listna pegavost kapusnic, korenjev listni ožig, listna pegavost, pesna listna pegavost, listna pegavost zelene, listna pegavost paradižnika, listna pegavost peteršilja) in **pepelastim plesnim** (radičeva, pesna, grahova, paradižnikova pepelovka, pepelovka paprike in bučnic) se uspešno borimo z sestavino, ki jo ima doma vsako gospodinjstvo – **z jabolčnim kisom**.

S kisom si pomagamo pri pegavostih in pepelastih plesnih.

2 žlici jabolčnega kisa vmešamo v 2 litra vode. Škropimo po rastlinah. Uporabimo domači kis iz